

Dominik Kraner:

## Gospodarske razmere v Pesniški dolini

Ne iščimo pomoči samo od drugih!

Ni moj namen, s temi vrsticami koga žaliti, ali našim kmetom očitati napake. Toda, ker poznam dobro kmečko življenje, lahko trdim, da so današnjih žalostnih razmer v veliki meri krivi tudi kmetje sami, ker preradi s prekrižanimi rokami gledajo v bodočnost in iščejo pomoči samo od drugih, to je od oblasti, ali pa od gotovih ljudi.

**Tisočaki se odteka po cestah v jarke**

Če pride človek v deževnem vremenu v razne vasi, opazi, kako dež izpira gnoj, gnojnice se pa odteka po cestah v jarke in odnaša dragocene snovi, ki jih nudi kmetija. Tako se odteka leto za letom tisočaki po cestah v jarke in žalostno je, da tega ne opazi skoraj noben kmet.

**Tudi poplav v Pesniški dolini so v veliki meri krivi kmetje sami**

Poglejmo n. pr. naše travnike ob Pesnici, ki dela leto za letom ogromno škodo. Tu je v prvi vrsti odpomoč pri kmetih samih, kajti le-ti bi morali najprej poglobiti vse pritoke in večje jarke. Vsak kmet bi moral po svojem ali pri svojem travniku, na katerega meji kakšen pritok, tega temeljito očistiti. Vse nepotrebno grmovje naj re poseka, da bo imela voda večji odtok in bo prej odtekla. Vsakdo, ki ima zamočvirjen travnik, bi moral izkopati dobre odprte jarke, da bo voda po jarkih vsaj nekoliko lahko odtekala in se bo travnik po deževju prej osušil. Ker se to ne dela, je postala Pesniška dolina silno zamočvirjena, saj so pritoki Pesnice na gotovih mestih popolnoma zamašeni s blatom, tako da voda nikamor več ne more teči in ji pri najmanjšem deževju ne preostane drugo, kot da se razlije čez travnike.

**Pritoki naj se redno čistijo!**

Prejšnja leta je od oblasti prišla uredba, po kateri so se morali vsi pritoki in večji jarki v Pesniški dolini očistiti. Za izvršitev teh del so morale skrbeti občine, ki so delo nadzirale po občinskih odbornikih. Kljub navedeni oblastni zahtevi ni niti polovica kmetov izvršila tega, kar je bilo zaukazano. Sedaj, ko tega nihče več ne zahteva, se pa skoraj nihče sploh ne loti tega tako potrebnega dela. Posledica je, da je letos Pesnica poplavlila osemkrat vse travnike, na katerih je voda stala po cele tedne, ne da bi se kam odtekala. V strugi Pesnice voda navadno hitro pade in če bi bili pritoki v redu, bi se voda prav tako hitro odtekla tudi s travnikov. Ker so pa pritoki zaraščeni z grmovjem in travo, ki se več let ne

pokosi, voda stoji in s tem povzroča ogromno gospodarsko škodo, ki se najbolj odraža v hlevih po Pesniški dolini. Vse to sem sam opazoval letos, ko so se vrstile povodnji druga za drugo.

**Dajmo zgled oblastem!**

Hudi so današnji časi in težke so nadloge, ki so zajele kmete v Pesniški dolini, toda s samim tarnanjem in zahtevanjem pomoči od javnosti, da se naj Pesnica regulira, ne bomo prišli nikamor. Kmetje bomo morali najprej sami začeti in izvršiti dela, ki sem jih naštel, potem bomo šele upravičeni zahtevati, da naj pomaga tudi oblast z izsušitvijo te doline. Sicer pa bi nam z regulirano Pesnico ne bilo nič pomagano, če se pa voda po pritokih radi zamašenosti v Pesnico niti izlivati ne more!

**Postavimo gospodarstvo na pravo podlago!**

V naših kmetijskih gospodarstvih vidimo že iz navedenih primerov, da se kljub vsemu postopnemu napredovanju še vedno zapravlja lastni obratni kapital, ali bolje rečeno sredstva, ki so potrebna za uspešno kmetovanje. Pozablja se, da če imamo čim več dobre krme, imamo več živine in s tem več gnoja in več pridelkov. Naše kmetijsko gospodarstvo moramo radi tega postaviti na pravo podlago, katerega začetek in temelji pa stoje v navedenem čiščenju jarkov in pritokov. Vedimo, da je zdrav le oni napredek, ki se giblje v okviru preizkušenih krajevnih gospodarskih razmer. Uspešno bo torej načrtno gospodarjenje le tedaj, ko bodo travniki izboljšani, s čimer bo v hlevih stala boljša živina. Naprednosti nikakor ni iskati tam, kjer niso dani našteti pogoji za izboljšanje travnikov. Te pogoje za izboljšanje je pa treba začeti izvajati s skupnimi močmi, in to vsak na svojem travniku!

**Potrebno pa je tudi obojestransko razumno delo!**

Kmet pa ne more živeti le od dela svojih rok, marveč tudi od dela svojih možganov. Le razumen, pošten in v gospodarstvu temeljito podkovan gospodar bo zmožen prebroditi današnje težke dni. Taki kmetje ne bodo nosili do viška razpihajoče ljudske nejevolje radi vsakoletnih katastrof, in le taki kmetje bomo lahko upravičeno pričakovali od merodajnih činiteljev, ki skrbijo za splošno dobrobit, potrebnih ukrepov. Vedno se ponavljajoče besede, da je zadovoljen kmet steber države, bodo prav gotovo postale dejstvo. Le z lastno močjo, združeni s sosedi in merodajnimi oblastmi, bomo lahko izboljšali gospodarske razmere na kmetijah v Pesniški dolini!

## Kratke tedenske novice

**Srednješolska mladina v Mariboru**, organizirana v Slovenski dijaški zvezi, se je na predvečer Slomšekove 140 letnice rojstva, dne 25. novembra, poklonila Slomšku na njegovem grobu. Prekrasen je bil pogled na številno mladino s prižganimi svečami v rokah, ki je priporočala Slomškovi priprošnji sebe in domovino!

**Letala vojujočih se držav** večkrat preletavajo na jugu države naše kraje. Naše protiletalsko topništvo jih začne obstreljevati, nakar letala zopet zginijo.

**Nov potres** je v soboto zvečer v Romuniji popolnoma porušil mnogo že od prejšnjih potresnih sunkov poškodovanih poslopij.

**Pet poljskih ministrov** je pobegnulo iz Romunije v Carigrad, odkoder so prišli v Palestino.

**Bolgarska vlada** zanika, da sta nameravala te dni ministrski predsednik in zunanji minister odpotovati v Berlin, da podpiseta pristop Bolgarije k vojaški zvezi Nemčija-Italija-Japonska.

**V Bolgariji** po turških vesteh še ni padla odločitev o vojni. Na Balkanu je pričakovati ohranitev miru, kar želi ne samo bolgarski narod, temveč tudi osovinske sile, ki se zanimajo za balkanska področja.

**Turška vlada** je proglasila obsedno stanje za evropsko Turčijo. Ta ukrep je bil izdan radi zavarovanja obmejnih predelov ob bolgarski in grški meji ter za zaščito Dardanel. Evropski del Turčije mora biti ponoči tudi zatemnjen.

**Italijanska vlada** je izdala ukrep, da morajo gostje v javnih lokalih poslušati italijanska vojna poročila stoj.

**Tajnik fašistične stranke Farinaci** je v fašističnem listu objavil članek, v katerem kritizira italijanski generalni štab radi neuspehov v Albaniji.

**Po vesteh** iz grških virov se upirajo Albanci, ki so pomešani med italijansko vojsko. Napadajo italijanske vojake za hrbtom in jih pobijajo.

**Angleški letalski maršal Woyt** je moral s svojim letalom, v spremstvu petih angleških častnikov zasilno pristati na italijanskem otoku Sicilija in je bil ujet. Nahajal se je na poti na novo službeno mesto kot namestnik poveljnika angleškega letalstva v Sredozemlju.

**Iz Bukovine**, ki so jo zasedli Rusi, izseljujejo Nemci s pospešeno naglico svoje sonarodnjake. Skozi Madžarsko vozi vlak za vlakom.

**Sovjetska vlada** je zamenjala svojega poslanika v Berlinu. Novi poslanik je posebni zaupnik Stalina in Molotova.

**Rusija** namerava še nadalje zasledovati politiko nevtralnosti popolnoma izven okvira držav osi (Nemčija-Italija-Japonska).

**Nemci** imajo na Norveškem 330.000 vojakov, ki so potrebni za vzdrževanje reda na Norveškem.

**Zaradi deževne dobe** v Afriki ni pričakovati tamkaj kakih pomembnejših vojnihih dogodkov pred božičem.

**Angleški kralj Jurij** je otvoril 20. novembra novembra novo zasedanje parlamenta z govorom, v katerem je poudaril, da bo Velika Britanija nadaljevala vojno do popolnega uspeha.

**Po ruskih poročilih** so pa indijskih vsenčističnih in visokih šolah demonstracije dijaštva proti Angliji. Angleška vlada je izvršila precej aretacij.

les je brezplačna in ni treba niti posebne zastavnine zanje. Danci so, kakor znano, vneta kolesarji, pa jim ta uslužnost železniške uprave zelo godi.

**Američanke** se vedno bolj zanimajo za letalstvo. V Združenih državah Severne Amerike je že nad tisoč žensk, ki imajo letalski izpit. Stevilno ženskih pilotov v Ameriki naglo narašča. Štiri 16 letne pilotinje so hčerke kalifornijskih bogatašev, ki so zamenjale avtomobil z letali. Ena je dobila pilotsko diplomno ravno za rojstni dan. Odločila se je, da bo odletela na Aljasko in da bo tam postala zaščitna sestra. Najstarejša pilotinja v Združenih državah je stara 80 let. Preletela je že 80.000 km. Še bolj zanimiva je neka 50 letna

tako gladko kakor tista tatvina živine. Ako pa bo Marija umrla, bo Erik zopet storil vse, da jo bo maščeval.

Nard ni skrival svojih pomislekov. Povedal je Aniti, da bi bilo bolje, če se sploh ne bi bili lotili te zadeve. Spotoma je imel dovolj prilike za opazovanje Anite in Rogerja ter je brez težave ugotovil, da se Anita ogreva za Aspleta. Položaj je bil zanj tak, da bi raje ustrelil Rogerja, kakor pa napadel starca in Marijo.

»Morda se bojiš Erika?« je vprašala Anita, ko je videla, da se Nard obotavlja.

»Niti sanja se mi ne o strahu. Toda stvar ne gre v naše račune. Tudi tvoj oče ne bo navdušen, če bomo imeli mrliča.«

»Ne bomo imeli mrličev, če se boste ravnali po mojem nasvetu.«

»Pusti!« je zamahnil z roko Nard. »Ne potrebujem tvojih nasvetov! Ti hočeš samo Rogerja štediti.«

»Nor si!« je jezno odgovorila Anita. »Ali ne vidiš, da tisto dekle ni Erikovo, ampak Rogerjevo?«

»Ti si nora!«

»Ti si pa slep! Ne uvidiš, da je Roger pripravljen tebe in vse tvoje močje poslati v smrt, samo da dobi dekle živo v roke?!«

»Samo za listino gre,« je zdaj že nekam negotovo odvrnil Nard.

»In za Marijo Linseott, katero Roger ljubi,« je prišla Anita.

»Kako veš?«

»Tega ni treba vedeti. Ženska to občuti.«

Nard je nenadoma vzkipeł:

»Ali ti naj povem, kako veš? Ker ljubimkaš z njim in mene varaš!«

Anita se je na pol obrnila od njega. Odgovorila je čez ramo:

»Če misliš tako, potem bom — obračunila z Rogerjem.«

Nard je temno zrl predse. Potem se je ozrl v Rogerja, ki je dajal ukaze njegovim ljudem: od štirih strani morajo napasti hišo, ne da bi pri tem streljali.

Nard je stopil bliže. Porogljivo je dejal:

»Moji možje bi naj pocepali ko zajci, ti pa bi ostal. Ti, Anita in tisto dekle. Stari ne računaj.«

»Nard, za to sem te najel!« je trdo odgovoril Roger.

»O ne, Roger Asplet! Ne za klanje. Mojim ljudem zapovedujem jaz. In jaz ti rečem, da ne bom žrtvoval po nepotrebnem nobenega moža.«

Zdaj je stopila med prepirljivca Anita. Resno je pogledala zdaj enega, zdaj drugega, potem pa dejala odločno:

»Nehajta! Glavno nalogo bom izvršila jaz. Ko se bo stemnilo, se bom splazila k hiši in jo zažgala. Videla bosta, kako hitro bosta prišla jetnika ven.«

»Mačrt se je možem dopadel. Le to je Nard hotel, da bosta...« Anita Dekle pa ni odnehala.